

Estniska spelen.

I trenne dagar har landets huvudstad gästats av flera tusen av hela landets sport-och idrottsintresserade ungdom. Överskådliga skaror ha marscherat med fanor och klingande spel genom stadens gator till och ifrån uppvisningsplatserna, och bilden har påmint om de stora sångfesterna.

Stadsbilden har under de senaste dagarna varit fullkomligt förändrad. Vart man än skådade, såg man marscherande skaror den ena efter den andra. Spårvagnar och bussar ha varit överfyllda och trängseln på gatorna stor. Från tidigt på morgonen till sent på aftonen voro massorna i rörelse. Men trots denna trängsel rådde överallt god ordning och disciplin, vilket bevisar att det var fråga om idrottsfolk och att allt var väl organiserat ända in i minsta detalj.

På uppvisningsplatserna rådde likadan ordning och punktlighet. De stora massuppvisningarna gjorde ett djupt intryck på åskådarna och lämnade vittnesbörd om att varje enskild deltagare måste ha nedlagt mycket arbete på övningarna.

Naturligtvis hava dessa hela nationen omfattande spel även sin stora betydelse. De fostra först och främst disciplin, stärka samhörighetskänslan och utgöra ett betydande framsteg i folkets fysiska fostran. De motsvara dessutom tidens anda, som föreskriver, att varje folk måste tillvarata alla sina fysiska och andliga resurser och utveckla dessa för att vid behov använda dem såsom medel i kampen för landets och folkets oavhängighet och frihet.

Svensk gymnastiktrupp, som deltog i Estniska spelen.

I människovimlet under de Estn. spelen stötte jag oförmodat på några skolflickor från Rikull, som jag tyckte mig känna igen. Jag hade för några dagar sedan sett dem i Rikull-bussen på väg hem från en skolresa till de aktiva deltagarna.

— Nej, vad gör ni här i staden nu igen?

— Vi är med på spelen!

— Vilken förening tillhör ni då?

— Inte tillhör vi någon förening, vi är bara ett tiotal flickor, som övat programmet och nu kommit hit för att få vara med vid de stora uppvisningarna.

— Vem är er ledarinna?

— Fröken Laving.

— Huru länge har ni hållit på med edra övningar?

— Vi började först i mars, men så har vi nui stället ävat 2 och t. o. m. 3 gånger i veckan.

Flickorna äro väderbitna och något trötta, ty det har varit rätt ansträngande dagar i över 30° hetta. Men de äro på gott humör och ha det rätta intresset. Heder åt dem och deras ledarinna.

„Ut till landet- ut till fåglarne.“

Det var egentligen hackspettarna, som lockade oss „ut till landet — ut till fåglarne“, så märkvärdigt det än låter. Vi hade hört, att de gynnarna roat sig med att undersöka taket på vår sommarstuga i den ädla avsikten att skaffa sig föda. Tack vare deras okynne reste

vi alltså till landet på ett par dagar, tidigare än vanligt, och samtidigt som vi då inspekterade deras verk, fingo vi även njuta av försommarens skira grönska och fågring samt uppsnappa ett och annat från bygdens liv.

I bussen ut till Rikull sammanträffade vi med skolförståndarn A. Vesterberg från Höbring, som varit med sin VI klass, inalles 19 ungdomar, på studieresa till Tallinn. Trots ett par dagars traskande omkring på stadens gator och i museer och fabriker tycktes eleverna vara pigga och glada och inte det minsta trötta. När vi nalkades hemtrakterna och det blev bara „eget folk“ i bussen avlöste den ena sången den andra. Det blev både 2- och 3-stämmiga sånger, och att Höbring-barnen tycks kunna sjunga bra blev man snart på det klara med.

I år går bussen ända till Bergsby, och det var minsann tur för oss det. Vid den idylliska prästgården vid Rosleps kapell steg vi ur. Tänk, så bekvämt det ändå har blivit att komma ut till denna del av svenskbygden! Man reser kl. 4 e. m. från Tallinn och är framme kl. 7.30. Men då man skall resa in till staden, måste man vara tidigt i farten. Redan kl. 4.30 på morgonen går bussen från Bergsby.

Från prästgården, där vi mottogos med äkta svensk gästvänlighet av pastor J. Isacson och fru, gjorde vi sedan en liten avstickare ut till byn vid havet — Spithamn. Det är visst meningen att bättra på vägarna en smula, ty massor av grus ha körts och kördes som bäst ut på landsvägen, men resultatet

var tillsvidare föga lofvärt. Nog hade det varit bra, om vederbörande hade låtit en vält gå fram över det grova gruset och stenarna, som gjort vägen nästan ofarbar åtminstone för cyklar och andra mindre massiva fordon. Tyvärr går ej Haapsalu-bussen i år längre än till åbron vid Rikull. varför Spithamn-vägen ej kommer att trafikeras av tyngre fordon än vanliga fyrhjuliga vagnar, och dessa lär nog inte rå på de där kullerstenarna så fort.

I Spithamn råder livlig byggnadsverksamhet allt fortfarande. Under vinterns lopp har ett rätt stort bönehus blivit uppfört och ute på sanden växer det ena huset efter det andra upp. Det är ju trevligt med nybyggen och måtte den svenska rödfärgen sedan komma till heders! För att närmare studera färgblandningens och målningens svåra konst hade byns lärare hr Söderholm just rest till en 7-dagars kurs, som anordnats för lärarna inom Läänemaa. Vi hoppas, att den svenska rödfärgen så småningom ville slå igenom överallt ute i svenskbygden. En hel del gårdar äro redan rödmålade i Rikull, och visst se de genast mycket prydligare ut.

Utearbetena äro som bäst i full gång. I Bergsby höll man på med "gödseltalko". Var och en, som hjälpt till med häst och dagsverke, blir sedan bjuden på middag, bestående av klimpsoppa, jästbröd och hembryggt öl. Potatisen är satt, och grödan på åkrarna skjuter i höjden. Ganska torrt har det varit i vår, varför man nog väntar på regn. Men trots torkan såg grönskan ut att vara ganska saftig. Häggen blommade som bäst, då den däremot blommat ut i Tallinn. Men gräset på skogsängarna var ganska kortvuxet.

I prästgården blev vi i tillfälle att få se, vad bygdens kvinnor sysslade med på lediga stunder under den gångna vintern under fru Isacssons sakkunniga ledning. Man har regelbundet samlats i församlings-salen, vanligtvis c:a 40—50 personer. Det har hänt, att bristen på utrymme tvungit somliga att återvända hem. Ull

och lin har skänkts från olika håll i byarna. Sedan har man spunnit och färgat och så småningom "framtrölat" vackra yllevantar, strumpor, vävda borddukar m. m. T. o. m. en 80-årig gumma hade varit med, och hon hade stickat en präktig schal. Kort före jul anordnas sedan försäljning och lotteri. Syföreningen blir därigenom i tillfälle att bringa julglädje till många fattiga hem.

Idrottsnytt.

Svenskarna hemförde vandringspokalen.

På förra måndagen avslutades de under tre dagar pågående idrottstävlingarna i Märjamaa. Denna gång hemförde svenskarna priset, för andra gången, publicisternas i Haapsalu vandringspokal. 4 nya rekord för Läänemaa sattes. Två av dessa slogos av frk. Aina Dans från Rikull: 60-meterslopp för damer 8,8 sek. och höjdhopp för damer 1,35 meter.

De svenska resultaten blevo i övrigt följande:

100 m. 1 L. Gjårdman 12,0 sek.;
5000 m. 1 V. Aman 18,03,2;
Längdhopp 2 L. Gjårdman 6,13;
Trestegshopp 2 L. Gjårdman 12,63;
Kula 2 L. Gjårdman 13,08;
Diskus 3 L. Gjårdman 34,37;
60 m. för damer 1 A. Dans 8,8 sek., E. Adelman 3;
Kula för damer 3 R. Tomsson 7,74;
Längdhopp för damer 1 A. Dans 4,44; 3 E. Adelman 3,75;
Höjdhopp för damer 1 A. Dans 1,35.

Kommentarerna torde vara överflödiga.

Birkasvännernas

sedvanliga sommarting hålles söndagen den 2 juli på Birkas Folkhögskola.

Alla hjärtligt välkomna!

Kiideva.

Alla folkskollärare, som önska deltaga i en praktisk-teoretisk kurs vid Kiideva folkskola 2—8 juni, torde snarligen anmäla sig hos skolstyrelsen i Haapsalu.

Så lydte inbjudan till kursen. Det var Läänemaa skolinspektör E. Jaanvärk, som varit initiativtagaren till kursen. Instruktör i arbetet var herr Velbri från Tallinn.

Någon liknande utbildningskurs för lärare har tidigare aldrig förekommit. Meningen är att skolornas föreståndare genom att själva få deltaga i en praktisk reparationskurs av skolsalar och korridorer, skulle kunna vara kompetenta att uttala sig om behövlige reparationer vid resp. skolor.

Kursen väckte det största intresse. Anslutningen var stor. Man samlades med hammare och pensel och deltog flitigt i arbetet. Det var inga "Cronschongar" man såg. Muntra hammarslag ljödo från tidigt på morgonen till sena kvällen. Muntert och öppen hjärtigt gick det också till under diskussionerna då arbetet för dagen var slut. Många och viktiga pedagogiska frågor ventilerades.

Inte minst intresserad visade sig skolinspektören själv för arbetet. Han deltog flitigt i såväl arbete som diskussion och delade ljust och lett med sina underordnade. Han var en Karl XII om också på fredens stråt. Hönnör för en sådan man!

Per Bonde.

Svenska dialektforskare på Vormsö.

Nyligen besöktes Vormsö av Stockholms stadsarkivarie Hellström och professor Per Wieselgren från Tartu, vilka där undersökte och upptecknade vormsödialekten. De båda forskarna fortsatte sedan till Runö via Kuressaare i samma syfte.

Skolresor från Sverige.

Under de senaste åren har svenskbygden ofta gästats av skolungdomen från Sverige. En av de flitigaste estlandsbesökarna är väl rektor Kaleb Andersson med fru, som så gott

som varje år brukar vara här och oftast har en skolklass med sig. Även i år har herrskapet Andersson komma hit över med elever.

Förra söndagen anlände en grupp på 32 flickskoleelever jämte ledarinna från Stocholm, vilka bl. a. besökte Vormsö. Flera andra grupper ha syns i Tallinn.

Rabarber.

Rabarber hör till de mest kända köksväxterna och odlas i så gott som varje köksträdgård. Den är också så lättodlad och mångsidigt användbar, att den bör odlas av alla. Numera finnas olika sorter. De bästa äro *Victoria*, som har stora bladskaft och är mycket tidig, *Champion* är sen men har också stora bladskaft och ger stor avkastning. Vidare finnas några sorter med helt röda bladskraft. Dessa lämpa sig utmärkt att blanda med gröna sorter för att ge mera färg åt anrättningen.

Vid rabarberodling är det bäst att köpa delningsplantor, som planteras med 1—1½ m avstånd. Första sommaren efter planteringen skördas inte plantorna. Andra sommaren kan man skörda de största bladskäften, och från och med tredje sommaren kan man ta full skörd. Man skördar i maj och juni första gången och andra gången i augusti. Tiden däremellan behöva plantorna för att taga igen sig efter första skörden. Man kan skörda 1—2 ggr i veckan, men man bör ej ta mera än ett par, tre bladskaft på vaje planta åt gången. Det måste ske försiktigt så att inte knoppar från plantan följa med. Om man, samtidigt som man drar uppåt, bryter bladet åt sidan brukar det gå bra.

Rabarber bör få rikligt med stallgödsel, om den skall ge riktigt god skörd. Under sommaren kan man en och annan gång ge gödselvatten eller salpeter, särskilt mellan första och andra skörden. Under sommaren bör man hacka bort allt ogräs och skära av alla blomstänglar.

Ur näringssynpunkt har rabarber inte så stor betydelse, men den ger en god omväxling i

maten på våren, då vinterförrådet av sylt och saft är slut. Här följa några recept på rabarberanrättningar.

Rabarbersoppa (6 pers.)

¾ kg. skuren-rabarber,
2 lit. vatten,
1½ kkp, socker,
1½ msk. pot. mjöl.

Beredning: Rabarbern sköljes, skalas ej, skäres i bitar. Vattnet kokas upp, rabarber och socker lägges i. Då soppan kokat upp, skummas den och får sedan koka, tills rabarbern är mjuk. Potatismjölet röres ut med litet kallt vatten och härmed avredes soppan, som därefter får ett gott uppkok och avsmakas.

Rabarberkräm. (6 pers.)

¾ kg. färsk rabarber,
½ lit. kokande vatten,
1½ kkp. socker,
3—4 msk. potatismjöl.

Beredning: Rabarber sköljes och torkas, samt skäres i bitar. Den sättes på i kokande vatten och sockret lägges i. Då rabarbern är mjuk, avredes krämen med det i kallt vatten utrörda pot.-mjölet, får ett kort uppkok och slås upp att kallna.

Forts.

E. B.

Gräns för dammet på lands- och järnvägarna.

I tekniska högskolan pågå f. n. undersökningar med olika medel att binda dammet på lands- och järnvägarna. Dammet är vår värsta fiende om sommarna och förorskar icke sällan svåra trafikolyckor, i synnerhet på landsvägarna. Dessutom är det hälsovådligt och otrevligt i alla avseenden.

Man känner en hel mängd olika medel att binda dammet med, men alla äro de behäftade med samma olägenhet — för dyra. Somliga äro därtill ännu ineffektiva. Därför förstår man tekniska högskolans ansträngningar att finna ett relativt billigt men på samma gång effektivt medel.

Svåra trafikolyckor.

Senaste tisdag inträffade flera svåra trafikolyckor med dödlig utgång. I Tallinn sammanstötte en lastbil och en motorcykel, varvid en person omkom. Likaledes blev en 5-årig gosse överkörd i Jöhvi, varvid han ljöt en ögonblicklig död. En äldre kvinna kördes ihjäl av en lastbil på landsvägen i Virumaa.

Till värbalen i Uppsala!

II

Vi hann dock få med oss ett par angenäma minnen från Stockholm. Först och främst sammanträffade vi vid båten med två av de svenska studenter, som tidigare hälsat på i Tartu, nämligen G-H: s andre kurator Campanello och dess nyvalde första kurator Bergman. Återseendet synnerligen hjärtligt. Sedan bjöd byrådirektör Källström på lunch på Grand Hotel, där vi, förutom det andliga utbyte vi fick, även livligt uppskattade bordets hävor. Vi hade ej för ingenting plöjt Östersjöns vågor i flera timmar.

Så närmade vi oss Uppsala. Det hälsade oss med vår, grönska, sol och vita mössor. På stationen väntade gästrikehälsingarna, bland dem förste kuratorn Sven Eriksson. Och så logo mot oss ett par representanter för det täcka könet, vilket här mer än på någon annan fläck av Guds jord gör skäl för benämningen — ett förhållande, varom vi, under de dagar vi med största intensitet levde bort i Uppsala, blevo allt fastare övertygade. Fråga om vår främste representants mening!

Redan innan vi hunnit fram till hotell Gillet, där vi skulle bo, hade man där hissat den estniska flaggan. En uppmärksamhet, som vi mycket uppskattade. Så fick vi några timmars vila.

Snart avhämtades vi av en lång recensior eller „rebane“, som med sin franska livlighet och sitt öppna sinnelag tillvann sig vår odelade sympati för vil-

Till vårbalen...

ken nog konsul Lill var i stånd att ge de mest spontana uttrycken. Undertecknad kunde såsom „rebane“ bara ge några goda råd angående svansens skötsel, dvs. de seder och uppfostringsmetoder vår korpuration har att bjuda på.

Sedan tillbringade, eller rättare, upplevde vi tillsammans med våra värdar en kväll i det goda kamratskapets tecken där svenskt och estniskt blevo till ett.

Redan nästa kväll skulle de stora värfestligheterna gå av stapeln. Vi gick naturligtvis hela dagen omkring och försökte att se så sympatiska ut som möjligt, ordnade med flaskor, slipsar, skor osv. Festligheterna inleddes med den storartade vårkonserten i universitetets aula och värfesten i Botanicum. Annars var allt gott och väl, men vädret hade vänt oss ryggen och visade en avgjord kyla. Emellertid höljade vita mössor fram och åter genom hela Botanicum och skockade sig framför talarstolen, varifrån även Svensk-Estland hälsades välkommet till Uppsala.

Till sist kom själva balen. Det var någonting mer högtidligt och festligt över den än över våra korporationsfester. Högtidiga tal, roliga och kvicka tal, vackra damer, goda viner och över allt detta en subtil spiritus,

Under supén överlämnade Sakalas representanter korpurationens färger till G-H, och den lilla flaggan står nu som en underpant för det första vänskapsförbundet, som blivit slutet mellan studenter i Sverige och Estland. Och vi instämde med inspektorn för G-H prof. Thörnell som i sitt

tal på latin bl. a. yttrade: „Credo certe eas vinculas nunquam rumpi posse (Jag är övertygad om att dessa band aldrig kunna slitas).“

Det var stil och stämning över balen. Framför allt stämning. På morgonsidan avlade vi besök hos andra nationer, där vi även stötte på finlandssvenska studenter, som rest över till vårbalen. Solen hälsade vi sjungande, med våra något dimmiga huvuden lutade mot ett plank, medan en polis passerade och med ett förstående leende slank om hörnet.

Sedan sovo vi i ett par timmar och deltog sen i en „sjömanöver“ ut till Skokloster, där vi drack sol och läskedrycker och vilade ut oss.

Nästa dag underskrevs vänskapstraktaten mellan de båda studentorganisationerna, och man drog upp riktlinjer för det framtida samarbetet.

Så „svärmade“ vi på Flustret, levde rullan på Gillet och gillade Rullan för att till slut fara upp till Gävle och Sandviken, där vi stodo fascinerade av järnverkens häxerier och där vi hälsade på hos estniska konsulin i Gävle Carl Norenberg. Överallt blev vi lika sympatiskt bemötta, och det var därför ej att undra på att vi med en saknadens tagg i hjärtat till slut från s/s „Estonias“ däck vinkade farväl till Sverige och dess „förtjusande mör“.

Slut.

E. L.

Kyrkliga meddelanden.

Svenska förs. i Tallinn.

Söndagen den 25 juni gudstjänst å församlingens begravningsplats på Rahumägi. Predikan av pastor I Pöhl.

I händelse av regnväder hålles gudstjänsten som vanligt i kyrkan.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

A. Stahl, ansvarig red.

E. Nyman, red.-sekr.

Rütli 3, Tallinn.

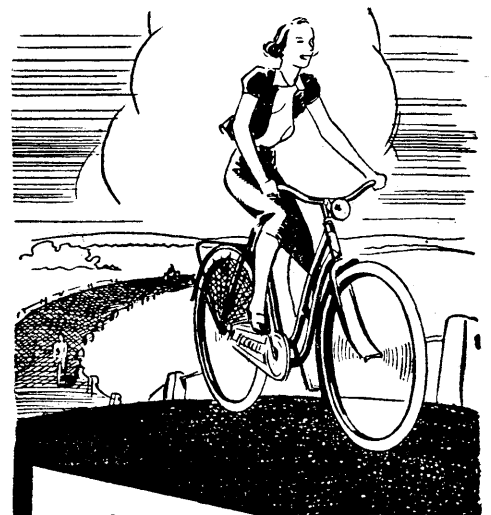
Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

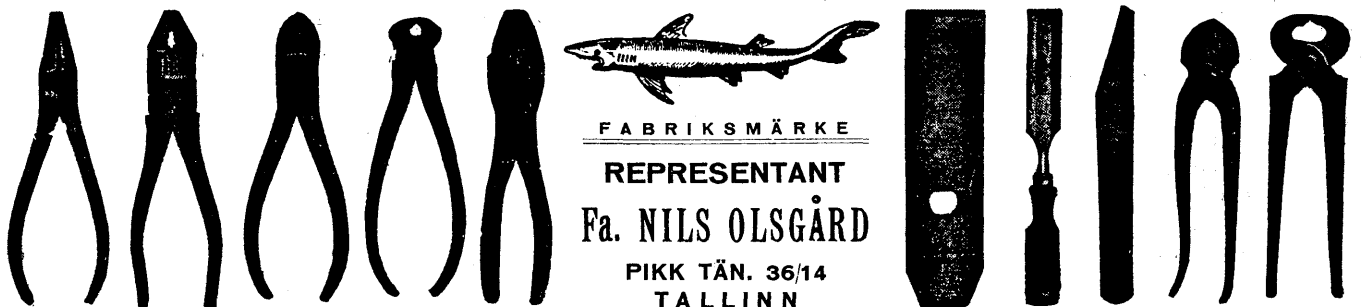
Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 „ „ 1:—	1/2 „ „ 2:—

lekande lätt...

uppför brantaste backar, snabb som en vindil och vacker som en dröm" det är ett poetiskt signalement för den lättgående, eleganta och slitstarka Hermes.

Hermes

cykeln med delar av rostfritt stål.

A. B. NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALAE. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG
ESKILSTUNA